

סוללים דרך

בונים חירות תודעתית

מאמרי השבוע
י"ד - י"ח בסלו
ה'תשפ"ה

מי אנחנו?

'סוללים דרך' הינו מיזם העוסק בתודעה והסברה שהחל לפני מספר שנים לאור הצורך להבין את המתרחש במרחב הציבורי באופן ענייני, ללא משוא פנים ומתוך שיח בוגר ומקצועי.

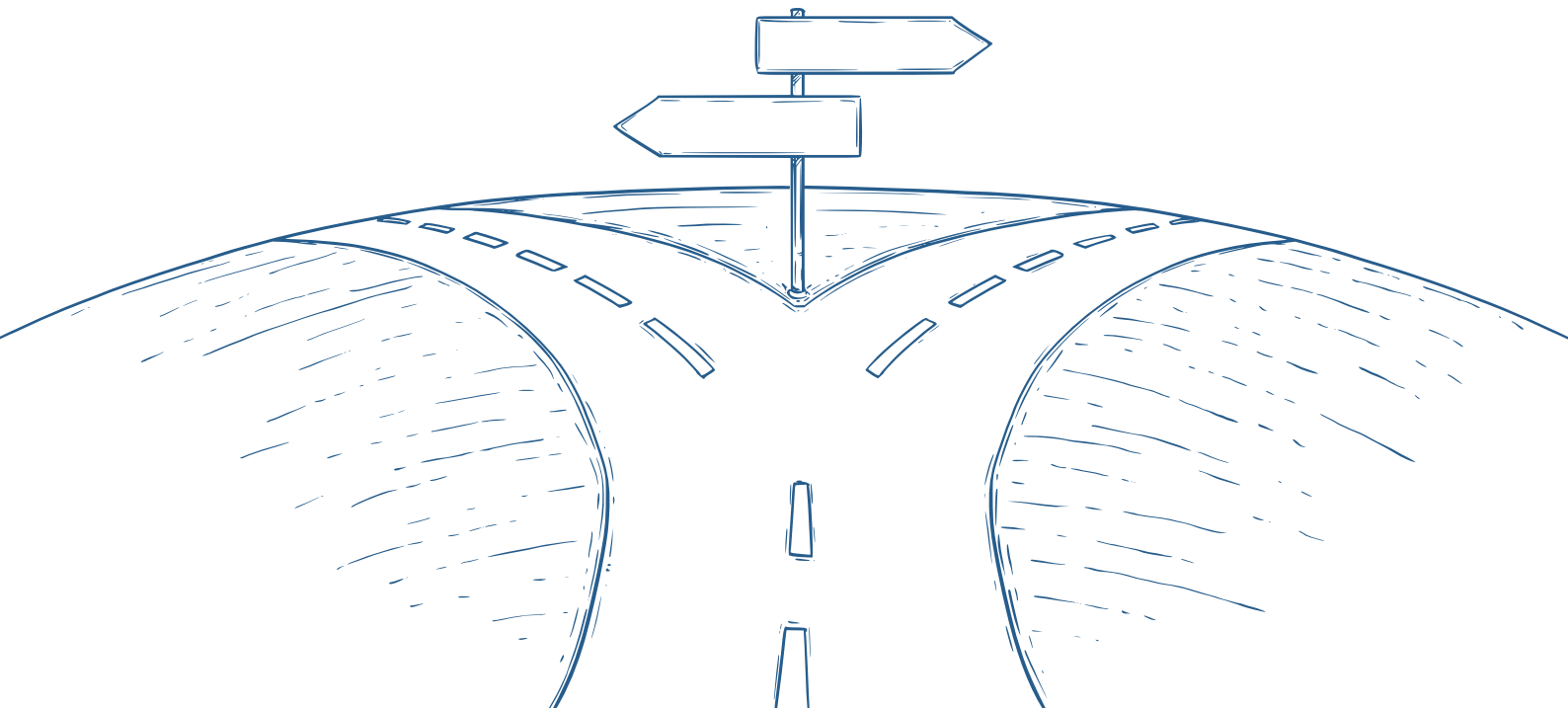
לאט לאט הצטרפו למיזם אנשים רבים, עד שכיום הקהילה הגיעה לכ-15 אלף חברים (!) שמקבלים מאמר בכל יום.

ב'סוללים דרך' אנו נוהגים לומר ש'אין לך דבר פרקטי יותר מתיאוריה טובה'.

כלומר, המיזם מאפשר לתחושות האינטואיטיביות הפשוטות של רבים, לעבור מתחושות בטן להמשגה ברורה ולתודעה סדורה. רק אדם כזה הופך להיות 'אקטיביסט' מדויק הפועל בהתאם לרוח לאומית, ציונית ויהודית.

אנו משתדלים לסקל את אבני הנגף מנהר החיים הישראלים על מנת לסייע בענווה לספינה הלאומית לנוע בבטחה ובגאון.

תגובות: office@solelim-derech.co.il

תוכן עניינים

4	<u>צביקה מור</u>	ש
6	<u>ברית זהות או ברית פירוק הזהות</u>	א
8	<u>השתקה קיבוצית</u>	ב
11	<u>על שבר, תוהו, חוסר אונים והצעה לתיקון הנדרש</u>	ג
14	<u>התיקון הפוליטי העמוק של יחסי ימין-שמאל בישראל</u>	ד
18	<u>תיאטרון האבסורד ומצעד האיוולת גם יחד</u>	ה

צביקה מור

אודי בן חמו

3/31
בסכאן

כתבנו בעבר על 'פורום תקווה' וגם על צביקה, אך המלחמה הנוכחית מתנקזת לסוגיית החטופים והיא מבטאת מאבק תרבותי ענק, וטבעי הוא שנידרש לנושא הזה שוב ושוב.

**המלחמה
הנוכחית
מתנקזת
לסוגיית
החטופים
והיא
מבטאת
מאבק
תרבותי
ענק**

הסוגיה הזו כוללת בתוכה שאלות על אחריות לאומית, על היחס בין פרט לכלל, על רגש מול שכל, מבט אל העתיד ולא רק על ה'כאן ועכשיו' בלבד ועוד.

עצמו עיניים ונסו רק לרגע קטן לשים את עצמכם במקום של צביקה מור ומשפחתו.

ככה נראית גבורה הראויה להילמד בבתי הספר וראויה להעמיד דורות של בני מסורים לעמם, ארצם ומורשתם!

"אל תדון אדם עד שתגיע למקומו". איננו דנים ובטח לא שופטים אנשים אחרים; אנו מדגישים את מי שנשאו ליבו, רוחו איתנה וראוי הוא לכל שבח.

בלי לאבד את הראש, בקור רוח, בכאב עצום - אך לא בהתפרקות. בבכי חרישי טבעי ומתבקש בביתך הפרטי, אך בביטוי מלא עוצמה, גבורה ושלוות נפש בפומבי.

ביום רביעי האחרון נשא צביקה נאום ב'ועידת הגבורה והניצחון'.
בטרם החל צביקה לדבר, נעמד הקהל כולו על רגליו ומחא לו כפיים ממושכות על השיעור המתמשך שהוא מעביר לנו.
מחיאות כפיים שביטאו הצדעה והערכה לפועלו עבור כולנו.

בנאום של צביקה ראוי לעסוק. ללמוד אותו ולהעמיק בו, הואיל והוא מצטרף לנקודות ציון נוספות בבירור הלאומי שאנו עוברים ושילווה אותנו מן הסתם גם בהמשך.
כל מי שעוסק בחינוך יודע שתוצאות השיעור המצמרר הזה לא תמיד ייראו בטווח הקצר.
אך בטווח הארוך, השיעור וכלל פועלו של 'פורום תקווה' ייזכרו כנקודת ציון משמעותית נצחית לדורות.

צביקה, כנציג 'פורום תקווה' ונציגם של רבים בעם ישראל, עומד בלחצים קשים, ביחס תקשורתי מביש, בעלבונות, במניפולציות מתוחכמות שנופלים בהן רבים וטובים לייתר את 'פורום תקווה' ולהופכו ללא רלוונטי, כשמולם יש בידיו משאבים מוגבלים בלבד.
על כל זאת אנו מצדיעים לצביקה כשליח ציבור גדול.

בתפילה לניצחון מוחלט על אויבינו ולשחרור כל חטופינו.

שבוע טוב!

**כל מי שעוסק בחינוך יודע שתוצאות השיעור המצמרר הזה לא תמיד ייראו בטווח הקצר.
אך בטווח הארוך, השיעור וכלל פועלו של 'פורום תקווה' ייזכרו כנקודת ציון משמעותית נצחית לדורות**

ברית זהות או ברית פירוק הזהות

אודי בן חמו

בכל מחלוקת ודיון מטלטלים ראוי להכניס מספר מרכיבים מאזנים ומייצבים שיעשו קצת סדר.

מה עם הורים לחייל ג'ובניק? והורים לחייל במפקדת האוגדה הממוקמת בעורף שדה הקרב רחוק מכל איום והם ישנים טוב? ומה עם הורים שכולים? איפה הם בפירמידה המדומיינת הזאת?

אז הכניסו בבקשה לסיר קורטוב שכל ולא רק רגש על סטרואידים, מעט שיקולים כלליים ולא רק פרטיים ומבט אחראי לעתיד ולא רק 'כאן ועכשיו'.

כעת ערבבו היטב והתוצאה אמורה לצאת קצת אחרת מההיסחפות הרגשית הראשונית.

בהנחה שעשיתם את זה, הטענה התפרקה מעצמה. ממתני אומה בת אלפי שנות היסטוריה מחולקת כך? מוזר.

א. החלוקה של 'אלו הישנים בלילה' לעומת אלו שלא נרדמים, הינה **חלוקה המבוססת על רגש בלבד.**

היא נשענת על מרכיב אחד: שירות צבאי ותו לא.

החלוקה הזאת מזכירה לנו את קמפיין 'ברית המשרתים' הפורט על אותו סנטימנט בדיוק.

ברית תפקודית טכנית, גם אם חשובה וערכית כמו שירות צבאי, על פני ברית דמים זהותית שורשית.

ב. החלוקה הזו דומה, להבדיל כמובן, לאדם הנתון תחת עומס פיזי ורגשי כבד המרגיש זהות ושותפות עם עובד זר חרוץ המסייע בביתו בעבודות הבית, תיקון הביוב וניקוי הגינה, ופחות עם בנו מבטן ומלידה כי אינו מסייע. תהיה הסיבה לכך אשר תהיה.

ג. איך החלוקה הזו עובדת בדיוק? אדם שבנו אינו משרת בצה"ל בעת הזאת, אך הוא נבחר ציבור כדת וכדין, הוא לא יכול להשפיע על המדיניות? ומה עם הפצ"רית או היועמ"שית למשל? נניח שגם לה אין בן בצבא (או שיש לה, לא משנה), היא כן ראויה לקבוע את המדיניות?

ומה עם הורים לחייל ג'ובניק? והורים לחייל במפקדת האוגדה הממוקמת בעורף שדה הקרב רחוק מכל איום והם ישנים טוב? ומה עם הורים שכולים? איפה הם בפירמידה המדומיינת הזאת? מוזר.

ד. טוב, לא נרדד את טיעונו של קלמן. מדובר במסר סמלי בלבד המדגיש כאלה ששלחו את ילדיהם במסירות לצבא לעומת אחרים שאינם.

”
אך לא בגלל זה
יש לו
פריבילגיה
להשפיע על
המדיניות, אלא
בגלל דבר אחד
בלבד - הוא
נציג העם

אך מהי הזהות המשותפת של המחנה הזה? איזה מכנה משותף עמוק ובסיסי יש למרכיבים את המחנה הזה בנושאים הקשורים לדת ומדינה, לכלכלה ולאסטרטגיה, ליחס לבית המשפט המופרע, לפקידות המשתוללת, לארץ ישראל, למורשת ולחינוך?
התשובה היא: אף אחד לא יודע.

ה. הטענה של ליבסקינד היא מוזרה מאוד במיוחד ביחס לנתניהו ואפילו קצת מעבר לזה. מדובר הרי באח שכול שבישר בזמנו להוריו על מות אחיו יוני הי"ד. אך לא בגלל זה יש לו פריבילגיה להשפיע על המדיניות, אלא בגלל דבר אחד בלבד - הוא נציג העם.
מדובר באיש שאינו נרדם בלילה, כמשל כמובן, לא רק משום שילדיו בצבא או לא, אלא משום שכל האומה על כתפיו, מעצם היותו ראש ממשלה. למקם אותו באותו מחנה של אלה הנרדמים בלילה? ועוד יחד עם העיתונאים חסרי האחריות??
מוזר.

הייתכן שקלמן לא מכבד את בחירת העם?

ו. אם הולכים עם הטיעון של קלמן עד הסוף, בסופו של דבר מגיעים למדינת כל אזרחיה. תגידו - "אל תגזים, קלמן? מדינת כל אזרחיה?"
אין מה לעשות, גם אם אין מתכוונים לכך, זאת התוצאה.
חיבור טכני הנשען על תפקוד בלבד, יהיה זה אפילו שירות צבאי הראוי לכל שבח ויקר, על חשבון חיבור זהותי מהר סיני, מוביל אותנו ישירות למדינת כל אזרחיה.

ז. מטבע הלשון הזאת כאמור מוכרת ויש לנו ניסיון מר מאוד איתה. יש לה כל מיני שמות נרדפים אבל זאת אותה גברת בשינוי אדרת. היא תמיד ניסתה לדחוק את המחנה היהודי השורשי וחיברה בין בנט, לפיד, מרצ, ומי אם לא אחר מאשר מנסור עבאס, שכמובן גם הוא אינו נרדם היום.

ח. אם עד עכשיו לא שוכנעתם אז רק נציין שמתן כהנא ונפתלי בנט האחראים על 'ממשלת הריפוי והאיחוי' המפורסמת שחיברה מרכיבים אזרחיים טכניים, ודחקה יותר מחצי עם בעל זהות יהודית שורשית, אהבו מאוד את דבריו והדהדו אותם ברשתות.

לסיכום, עשו טובה, אל תעשו עלינו סיבוב. אנחנו במחנה יהודי אחד שבחר בנו עקב זהותנו, ולא אנחנו בו.

ככה זה בכל משפחה. משפחת עם ישראל.

**רק נציין שמתן כהנא ונפתלי בנט האחראים על
'ממשלת הריפוי והאיחוי' המפורסמת שחיברה
מרכיבים אזרחיים טכניים, ודחקה יותר מחצי עם
בעל זהות יהודית שורשית, אהבו מאוד את דבריו
והדהדו אותם ברשתות**

השתקה קיבוצית - חלק א'

הדס צורי

"יורקת לבאר שהיא שותה ממנה ויורקת לנו בפרצוף". כך כתבה עלי בקבוצת הפייסבוק הקהילתית חברת קיבוץ ותיקה, לאחר שנחשפה למה שאני כותבת בחשבון האיסק הפרטי שלי וגילתה שאני ימנית, ששוד ושבר מעיזה גם להביע את דעותיי בפומבי.

מטרת השיימינג הנ"ל הייתה כמובן לגרום לי לסתום את הפה, להתבייש בעמדותיי ולהפסיק להביע אותן. נזכרתי אז במה שסיפר הטייס שי קלך על קיבוצו גינוסר, שבו - כשהתברר שיש בקיבוץ חברים המצביעים לבגין - הכריזה אחת החברות: "אנחנו נגלה מי הם ונעיף אותם מהקיבוץ".

אם אני מנסה לזקק את מה שהכי כואב בעיניי בהתנהלות של אנשי השמאל הישראלי, אלה שנמצאים בפרונט וצובעים את כל המחנה בצבעים שלהם - זו האלימות וההשתקה. מדובר באלימות שלא בהכרח מתבטאת באופן פיזי, אבל מועברת כמסר ברור. וגם אם רוב המחנה לא מזדהה עם ההתנהלות הזו, האלימות מפחידה ומשתקה אותם.

ניתן לומר שאפילו יותר ממה שההשתקה הזו מכוונת החוצה, כלפי אנשי הימין, היא מכוונת פנימה, כלפי מחנה השמאל עצמו, וזאת כדי למנוע ערעור על תפיסת המחנה את עצמו כאליטה, שיש לה בעלות על הצדק והמוסר.

מדוע המשטור הפנימי הזה הוא כל כך חזק ותובעני? אחת הסיבות המרכזיות היא, כמובן, שכיום אין לשמאל טיעונים משכנעים וכמעט שאין לו עמדות אידאולוגיות. **השמאל מושקע רובו ככולו בדה-לגיטימציה של הימין.** שכן ברגע שתהיה לימין לגיטימציה והוא יהיה בר שיח (כפי שרבים בשמאל היו רוצים שיהיה, אך לא מעיזים לומר) מחנה השמאל יתגלה כריק מתוכן אידיאולוגי ויפסיק להשפיע.

א. אוירת הקיבוץ

כקיבוצניקית, אני מכירה היטב את המשטור הפנימי שמפעיל המחנה כלפי חבריו. מקור המשטור הזה הוא בעיני דרך החיים הקיבוצית, שהיא במידה רבה האבא והאמא של מחאות קפלן, שמנהיגיה ורוחה מובילות כיום את מחנה השמאל. רבים ממנהיגי המחאה הינם יוצאי קיבוץ: אהוד ברק, שקמה ברסלר, עמי איילון, נדב ארגמן, אילן שילוח, קובי ריכטר, רון חולדאי, אורני פטרושקה, גלעד שר, עמירם לוין, בוגי יעלון, עמוס ידלון, נועם תיבון, איתן הרצל, ואחרים. ההשפעה של התפיסה הקיבוצית על המחאה היא לפיכך ברורה.

הקיבוצניקים ראו עצמם כאליטה, כפסגת השאיפות והתגלמות הצדק עלי אדמות. הקיבוץ עצמו היה בעיניהם שלמות הרעיון, התגשמות האדם החדש.

”
אם אני מנסה לזקק את מה שהכי כואב בעיניי בהתנהלות של אנשי השמאל הישראלי, אלה שנמצאים בפרונט וצובעים את כל המחנה בצבעים שלהם - זו האלימות וההשתקה

אם היו כאלה בקיבוץ שלא הצליחו לחוש כך, הם הפעילו כלפי עצמם מנגנון של משטור פנימי כדי להשתיק את הסתירה הפנימית, שכן ברור היה להם שטעות בידם: הרי לא ייתכן שהחברה סביבם מעריצה את עצמה והם, הקטנים, מרגישים אחרת. אותם מהרהרים-מעורערים נתפסו בעיני עצמם כחלשים, על שאין הם מצליחים להפנים את הפלא הקיבוצי וצדקת הדרך שלו. וכך מחשבות ורגשות, שסדקו את תחושת הזכות של השתייכות לחברה הנעלית הזו ושיווקה כלפי חוץ, הושתקו ודוכאו ע"י אלה שחשו וחשבו אותן. **הפחד הגדול ביותר היה להיות מנודה אל מחוץ לקבוצה, ומחשבות אלו איימו על היכולת להשתייך לחברה ולהיות חלק ממנה.**

המשטור העצמי והדיכוי, שהופעלו קודם כל כלפי פנים, בין אדם לבינו ובין הורים לילדיהם (שהרי למשל, בכדי לשרוד את הלינה המשותפת, הורים היו צריכים לשכנע את עצמם ואת ילדיהם שזה דבר טוב וחיובי שמגובה באידיאולגיה חינוכית ומוסרית; ולהשתיק באופן אגרסיבי את כל התחושות הטבעיות והחזקות של הרצון להיות קרובים לילדיהם) **אותו משטור הופעל אחר כך כלפי חוץ, כלפי מי שהעז והעלה על דעתו לחשוב אחרת או לערער את ההזדהות המוחלטת עם החברה.** ההזדהות המוחלטת הזו הייתה סוד כוחה של החברה הקיבוצית, וכיום היא סוד הכוח היחיד של מחנה השמאל.

גם כיום, בשמאל הישראלי, איש אינו מעז לקרוא תיגר על השתוללות של גורמים כמו 'אחים לנשק', יאיר גולן, מנהיגי מחאות קפלן, אהוד ברק וכו'. **מי שמעז להציג עמדה אחרת, מוקע אל מחוץ למחנה או "מיושר" באופן מיידי ע"י כווייה ברותחין.** כפי שאמר אבי שושן, שהודח ממשרד הדוברות של איכילוב אחרי 14 שנה בגלל השתתפות בתוכנית הפטריוטים של ערוץ 14: "היום לא הייתי עושה את זה. המחיר יקר מדי".

הרי אם השמאל יקבל את אנשי הימין כברי-שיח לגיטימיים, המשטור הפנימי הבנוי על הזדהות מוחלטת עם המחנה יתרופף, ועימו תחושת האליטיזם והעליונות.

ב. מחנה לא דמוקרטי

השמאל בישראל אינו דמוקרטי. הוא לא יוותר בשום אופן על האמונה כי הוא ה"אליטה השווה יותר", ולא יחלוק את השליטה ואת מקורות הכוח עם רוב העם. כאשר הדמוקרטיה משרתת את השמאל הוא יקיים אותה, אבל כאשר הדמוקרטיה משרתת מחנה אחר ומעלה אותו לשלטון, השמאל ייאבק בדמוקרטיה. **כל מה שהוא רוצה זה שליטה במקורות הכוח ושמירת עליונותו.**

”
**גם כיום,
בשמאל
הישראלי,
איש אינו
מעז לקרוא
תיגר על
השתוללות
של גורמים
כמו 'אחים
לנשק',
יאיר גולן,
מנהיגי
מחאות
קפלן,
אהוד ברק
וכו'**

הגרעין הקשה שמנהיג כיום את מחנה השמאל הישראלי מוכן ללכת רחוק מאד כדי להשיב את השליטה במדינה לידינו. אין לו שום כוונה לוותר על מוקדי הכוח הנתונים בידינו קרי בתי המשפט, הפרקליטות, האקדמיה, הצבא והתקשורת. **מבחינתם זוהי מלחמה לחיים ולמוות.** כמו כן, האנשים הללו שיכנעו את עצמם ואת רוב המחנה שלהם כי "טובת מדינת ישראל היא שנתניהו יילך". הם מאמינים שברגע שנתניהו ירד מהבמה הפוליטית, השמאל יוכל לחזור לשלטון ולשכנע את שאר אנשי המחנה שנתניהו הוא מקור הרע בעולם, או כפי שאמרה חברת קיבוץ נוספת: "לא יהיה פה טוב עד שהוא יילך". האקסיומה הזו הפכה לאמונה דתית. אין בה הגיון אלא רק יצר קמאי מתפרץ ותאוות שלטון.

ג. מחפשים תשובה

אנשי ימין רבים חשים תסכול, זעם ואפילו חרדה אל מול הקיצוניות חסרת ההיגיון של המחנה השני. רבים ניסו להסביר את שורשי התופעה. אך ההסבר, כמו גם התשובה לשאלה כיצד עלינו לנהוג כלפי ההתנהלות הזו, טמונים בעיניי דווקא בסוד היהדות. עם ישראל אמור לחבר שמים וארץ, הווה ואומר - להכניס לשיח הרעיוני שלנו את האלוקות כמרכיב משמעותי. תורת הסוד של הקבלה והחסידות נתפסת בעיני אינטלקטואלים רבים כעסקי רוח שאין להם דבר וחצי דבר עם המציאות הקונקרטי, אך טעות בידם: **כאשר מבינים את השורש הרוחני והאידיאי של התופעות הקונקרטיות, הפתרונות והדרך הנכונה ללכת בה בהירים הרבה יותר.**

על ההסברים להתנהלות שתיארתי כאן, ועל הדרכים שיכולות להיות אפקטיביות להתמודדות עמה, ארחיב בע"ה מחר, בחלקו השני של המאמר.

על שבר, תוהו, חוסר אונים והצעה לתיקון הנדרש - חלק ב'

הדס צורי

ד. תיקון התוהו

בחלק הראשון של המאמר תיארתי אתמול תופעה סוציולוגית חברתית: המשטור הפנימי שמפעיל מחנה השמאל כלפי עצמו, משטור שמופעל בהמשך גם כלפי חוץ, ומתבטא בתפיסה מיסטית כמעט של עליונותו הבלתי מעורערת וזכותו האוטומטית לשלוט.

לתופעה הסוציולוגית הזו יש הסבר מרתק בתורת הקבלה והחסידות, הסבר שעושה שכל במה שנראה כאוטי וחסר הגיון. **מההסבר הזה נגזרות גם תשובות לשאלה איך ראוי לפעול אל מול הטירוף שאוחז במחנה הזה, שהופך את הימין לאויב במקום האויב האסלמונאצי.**

ככלל, אני סבורה שהגיע הזמן שכיהודים נשלב בשיח גם אלוקות - לא כאמונה שהיא מעל השכל אלא כמרכיב אותנטי של המציאות, שאינה שלמה בלעדיו. עם ישראל אינו עם של טבע בלבד, ובבואנו לנסות ולהבין את מה שקורה לנו ואיך עלינו לנהוג, **אנו חייבים להכניס לשיח את ריבוננו של עולם ואת ההסבר של התורה, על כל רבדיה, למציאות בה אנחנו חיים.**

על פי תורת הקבלה והחסידות, לכל תופעה פיזית בעולם יש שורש רוחני שדרכו ניתן להבין את אותה תופעה, על ההיגיון הפנימי שבה.

הקבלה מתארת מאבק רוחני הניטש בין כוחות תוהו לכוחות של תיקון. כוחות התוהו הם כוחות רוחניים פרועים ורבי עוצמה שבבסיסם גבוהים מכוחות התיקון. יש בהם אור אלוקי עוצמתי, אך האור הזה לא מסוגל להתכלל - כלומר לחיות בשלום עם כוחות נוספים ולאפשר גם להם להתקיים ולהתבטא לידו. התוהו רוצה להיות יחיד בעולמו, לשלוט ולהתבלט. לשם כך הוא נלחם בכל כוח אחר שמאיים לתפוס מקום. כוחות התיקון אינם עוצמתיים כמו כוחות התוהו, אך לעומתו, השאיפה של כוחות התיקון היא להתכלל, לחיות בשלום ובאופן משולב והרמוני עם כוחות אחרים הפועלים בעולם. **העניין של כוחות התיקון הוא חיבור, שלום ואחדות.**

אם נתבונן דרך המשקפיים הללו, נראה כי מחנה הימין בישראל חותר בכל מאודו להתכללות, אחדות ופיוס. הוא מוכן לוותר על שאיפות רבות בכדי להגיע לשלום והסכמה עם המחנה השני, בעוד מחנה השמאל דוחה כל פשרה שאינה מתקפת את שליטתו ועליונותו. הימין שואף בעיקר למדינה יהודית משגשגת, בעוד השמאל שואף בעיקר להגמוניה שלטונית. זהו מאבק קלאסי בין תוהו לתיקון. **לכוחות התיקון אין כלים להבנת כוחות התוהו, שכן נקודת המוצא שלהם שונה לחלוטין.** לכן, למרות שהכוחות הללו לא מדברים באותה שפה, הדרך להרמוניה שזורה ביכולת לחבר ביניהם. התוהו אינו רע במהותו, אך יש לרסן ולרתום את כוחותיו המתפרצים לטובת ההתכללות של התיקון. התיקון, מאידך, אינו עוצמתי מספיק כדי לפעול ללא כוחות התוהו.

ה. איך יתכן חיבור אמיתי בין שני הכוחות, הנראים בלתי אפשריים לחיבור? ההצעה הראשונה היא שהתיקון יפעל בכלים של תוהו, או כפי שאמר חוויאר מיליי: "אל תיתנו להם מילימטר". מחנה התוהו לא יתפשר לעולם ולו על חלקיק של כוח ושליטה. רואים זאת היטב במאבקם הבלתי מתפשר על נושאים גדולים כגון השבת החטופים בכל מחיר, ועל נושאים זוטרים, כמו עדות ראש הממשלה בנושא הסיגרים או כליאתה של אשת ראש הממשלה שרה נתניהו במספרה. **אין קטן וגדול, אין עיקר וטפל: נלחמים על הכל כולל הכל.**

”
לוותר על
שאיפות
רבות בכדי
להגיע
לשלום
והסכמה
עם המחנה
השני,
בעוד
מחנה
השמאל
דוחה כל
פשרה
שאינה
מתקפת
את
שליטתו
ועליונותו

התוהו לא מוכן לסדוק את השליטה המוחלטת שנמצאת בידיו. בחינת ה"אל תיתנו להם מילימטר" היא שימוש של מחנה התיקון השואף להתכללות בכלי של תוהו, שלא מוכן להתפשר. כאשר מחנה התיקון ישכיל להשתמש בכלי של תוהו, הוא יתחיל תנועה של התכללות.

כולנו יודעים עד כמה אנשי ימין רוצים להתפשר, להתאחד ולהיות "שולם שולם לעולם". **כאשר נתגבר על נטיה זו לשלום-בכל-מחיר, נפעל בניגוד לטבענו ולשכלנו ונעשה תנועה של תוהו - אנחנו נגלה כוחות של תיקון במחנה התוהו.** כאשר התוהו יפנים שהימין לא מוכן יותר לסגת או להבהל - הוא, התוהו, ייאלץ לגלות בתוך עצמו כוחות של פיוס ופשרה.

שימוש בכלי תוהו נוסף היא בניית תחושת ערך עצמי בלתי ניתנת לערעור. כפי שכתבתי, מחנה השמאל מאופיין בתחושה עמוקה של זהות אליטיסטית ושל איכות שכביכול אין חולק עליה, תחושה כמעט מיסטית. שומה על מחנה הימין להטמיע תחושת ערך עמוקה; אך עליו לבסס אותה על אמת ולא על דמיון. האמת הזו, שעליה מתבססת תחושת הערך ההולכת ומתהווה של המחנה הימני, היא בראש ובראשונה היהדות. תחושה כזו יכולה להעמיק באופן אותנטי רק כאשר היא מושתתת על ערך אמיתי ונצחי - השורשים הנצחיים של עם ישראל ותורתו.

כמו כן, תחושת הערך תתחזק ותתעצם תוך סקירת הראיה המפוכחת והנכונה של הימין במהלך כל ימי חייה של מדינת ישראל: מדובר במחנה שהצדק היה עימו לאורך כל הדרך, למרות שהוא הושתק ודוכא בקביעות.

לצערנו, יותר מהכל, **המאבק ההיסטרי והאגרסיבי-עד-אלימות של השמאל חושף את תחושת חוסר הערך העצמי העמוק של הימין.** זוהי תוצאה של שנות דיכוי ארוכות הכרוכות במאבק למעמד, הכרה והשרדות כלכלית, ושליטה ארוכת-שנים וחמסנית של הגמוניה אדנותית שרואה רק את עצמה. זו גם הסיבה לכך שזה כואב - כי השמאל חושף פעם אחר פעם את תחושת חוסר הערך העצמי שלנו, את הטמעת הדיכוי, את העובדה שחלקים מסויימים במחנה הימין מאמינים עדין שהאליטה של התוהו אכן עליונה וחזקה מאיתנו.

כאשר נכיר בערך העצמי, הסגולי והנצחי שלנו כיהודים, כאשר נחזק את עוצמת זהותנו היהודית - היסוד החזק ביותר במציאות, הרוחנית והגשמית - אזי הטרללת של מחנה התוהו לא תערער אותנו יותר.

**תחושת הערך תתחזק ותתעצם תוך סקירת הראיה
המפוכחת והנכונה של הימין במהלך כל ימי חייה של
מדינת ישראל: מדובר במחנה שהצדק היה עימו לאורך
כל הדרך, למרות שהוא הושתק ודוכא בקביעות**

כאשר נפנים את העובדה שתפישת המציאות שלנו נכונה וקוהרנטית יותר, שהוכחנו את צדקת דרכנו ושנחנו תורמים לא פחות - ואף יותר - מהמחנה השני, נוכל לעמוד מולם מבלי להפגע ולהרתע. זוהי גם הדרך האמיתית לפיוס והתכללות. ד"ר גדי טאוב כתב לאחרונה כי מחנה הימין מתחיל להתנשא על מחנה השמאל. איני יודעת אם זו אכן התנשאות, או פשוט הפנמה של הערך העצמי שלנו כיהודים ובני אדם, השייכים למחנה שצדק לאורך כל הדרך אל מול רדידות וכוחנות המחנה השני.

כאשר נכיר בכך באמת ולעומק, הדורסנות והשנאה לא יוכלו לפגוע בנו או להשפיע עלינו יותר; והמחנה השני, שיפגוש את התוהו שבתיקון, יהיה מוכרח לגלות בתוכו את התיקון שבתוהו. **זו גם תהיה הגשמה של אהבת ישראל אמיתית.**

”
מחנה
השמאל
מאופיין
בתחושה
עמוקה של
זהות
אליטיסטית
ושל איכות
שכביכול אין
חולק עליה

התיקון הפוליטי העמוק של יחסי ימין-שמאל בישראל

עזרא הימן

א. בריונות וריצוי בתקשורת זוגית

לאחרונה סיפר לי חבר טוב, מטפל זוגי, על דינמיקה זוגית של בריונות וריצוי. אחד מבני הזוג מאמץ דפוסים שתלטניים, תביעות ודרישות אינסופיות המלוות באיומים לגבי המשך הקשר. הצד השני לעומתו מאמץ דפוסים של ריצוי. הוא מרגיע, מכיל, סופג, מתרוצץ ומרצה, הכל למען ערך 'שלום בית'. הכל כדי שהבית לא יתפרק.

הדינמיקה הזו קטלנית לקשר, והרדיפה של הצד המרצה אחרי 'שלום בית' מחמירה את המצב. ההכלה שאינה במקומה, ההרהור החוזר-חלילה שמא השתלטן צודק, הרדיפה אחרי פיוס בהקשר שגוי - גוררים את הקשר לכאוס חסר תקנה. תיקון הקשר, טוען חברי המטפל, מתחיל בהפסקת הרדיפה אחרי הריצוי וההכלה בשם שלום הבית, תוך הכרעה פנימית ברורה שהקשר יתנהל אך ורק בכבוד הדדי ובאחריות משותפת על שלמות הבית.

תוך כדי השיחה הגענו להבנה, שתופעה דומה מתרחשת בישראל במישור החברתי הרחב. **חלק מציבור הימין בישראל סובל מאותה בעיה של ריצוי בשם שלמות הבית.** הוא חושב שהוא פועל למען אחדות, אך בפועל הוא מעצים את הכאוס. הוא חושב שהוא צריך כל הזמן לוותר בשביל שלמות הבית, אבל הוא לא מודע עד כמה הריצוי הזה מפרק את הבית.

ב. דינמיקה של בריונות ציבורית פוליטית

דינמיקה של בריונות וריצוי במישור הציבורי מורכבת יותר מדינמיקה זוגית. היא לא נבחנת בהכרח בתקשורת בינאישית, במעגלי שיח ובמיזמי פיוס, ולא רק בטמפרמנט האישי של אנשים. **היא נבחנת קודם כל בפעילות הציבורית של קבוצות דומיננטיות במוסדות הציבור שבהם יש להן סמכות וכוח.**

מחאה ההופכת מכלי לחופש הביטוי למפגן של בריונות רחוב, קבוצה המאיימת להחליש את המדינה ביטחונית וכלכלית אם לא יתקבלו דרישותיה, שופטים המנסים לכפות את עמדתם הפוליטית ממרומי סמכות כס השיפוט, פרקליטים המשתמשים בסמכות החוק כדי להפליל יריבים פוליטיים, פקידים המשתמשים בבירוקרטיה כדי לנטרל את רצון הבוחר באצטלה של מקצועיות ומומחיות - כל אלה הם פני הבריונות הפוליטית בישראל.

תודעה חברתית המנסה לייצר מוקד הכרעה אחר עבור הכיוון שאליו נוסעת המדינה, שאינו הקלפי ביום הבוחר, היא בריונות ציבורית מכוערת, גם אם יש בין חבריה אנשים נחמדים ואדיבים ובני שיח ברמה האישית.

”
הוא
חושב
שהוא
פועל
למען
אחדות,
אך
בפועל
הוא
מעצים
את
הכאוס

”
העמדה הנפשית
של חלק מציבור
הימין, הרודפת
אחרי פיוס אל
מול התופעות
האלה, אינה
מביאה שלום
בית אלא מזינה
את הבריונות

איננו עוסקים כאן בסוגיות פעוטות, אלא בסוגיות הליבה של קיומנו כעם בארץ. השימוש באמצעים פליליים כדי ליירט ראש ממשלה מכהן הוא 'היהלום שבכתר' של הבריונות הפוליטית הזו.

וכמו שמערכת יחסים של שתלטנות-ריצוי מחריבה יחסים בין אדם לאדם, היא גם מחריבה יחסים בין חלקים בחברה, בין מחנות פוליטיים.

כי הידיעה המשותפת שלכל חלקי העם יש הזדמנות שווה בעיצוב דרכה של המדינה, ורק שכנוע של מספיק אנשים בצדקת דרכך הוא הנותן לך את הסמכות לקדם אותה, שומרת על דינמיקה ציבורית מכבדת, נטולת בריונות ושתלטנות.

ואם אתם רוצים לחפש את סיבת הקיטוב החברתי בחברה שלנו, חפשו אותו קודם כל שם, בדינמיקה הלא בריאה הזו של שתלטנות וריצוי. זה לא קשור לדמוקרטיה, להפרדת רשויות, לשלטון החוק או לזכויות הפרט. זה מעולם לא היה. זה רק על דבר אחד: חוסר לגיטימציה מוחלט לשלטון ימני-מסורתי-דתי במדינה, ושימוש בריוני במוקדי כוח מחוץ לקלפי כדי לשמר שליטה.

העמדה הנפשית של חלק מציבור הימין, הרודפת אחרי פיוס אל מול התופעות האלה, אינה מביאה שלום בית אלא מזינה את הבריונות.

ג. אולי אפשר לדחות את פתרון הבעיה למועד אחר?

זוהי שאלה המעידה על צורך בהרחבה נוספת; כי הנושא הזה איננו אחד מני רבים, הוא נוגע בכל תחום מהותי שתוצו לקדם.

לתת תעודוף למשרתי מילואים? - פגיעה בשוויון.
לקדם התיישבות יהודית בגליל אחרי שנה קשה כל כך? - לרשות מקרקעי ישראל לא מתאים.
להמשיך לפגוע בצורה קשה באויב? - פגיעה בזכויות.
לגרש משפחות מחבלים ואפילו רק לשלול מהן זכויות סוציאליות? - לא מידתי.
למנות אנשים שיממשו מדיניות ימנית? - קשיים משפטיים ופגיעה בסבירות.
למנות ממשלה לפי רצון הבורח? - התיקים תפורים ומוכנים.
להחמיר את כלי הענישה כלפי כנופיות פשע שמשתוללות בחברה הערבית? - צריך להתחשב במוחלש.
בכל סוגיה יש למערכת הפקידותית והמשפטית עושר של דרכים לכפות את דעתה על הציבור.

יתרה מזו. כשיש מערכת יחסים של בריונות-ריצוי, הדברים אף פעם לא נותרים בסטטוס קוו. קווים אדומים נחצים בכל יום מחדש כדי לא לאפשר לימין למשול. לבריונות אין שובע ואין לה קווים אדומים. הדינמיקה לא תיפסק עד שיוצב גבול לשתלטנות; עד שנסכים להתעמת עם תופעות הבריונות, עד שנוכל לתת כוח לממשלה נבחרת לומר לפקידים לא נבחרים שהם חרגו מסמכותם, ושלא ייכנעו לבריונות.
מי שפוחד לוותר על הנטייה לרצות שמא יאבד את האחדות, יקלקל את היחסים עד היסוד. אחדות בישראל לא תצמח מזה.

ברור שהדברים צריכים להיעשות בתבונה, בסבלנות, בפיכחון, וגם מתוך מוכנות להגיע להבנות והסכמות עם גורמים רלוונטיים שאינם שייכים לאותם כוחות קיצון. אינני נכנס כאן לצעדים המעשיים, לתזמון או לקצב.

אך זו הנקודה החשובה: השינוי הזה לא יקרה ללא החלטה עקרונית פנימית ומושכלת של הימין בישראל לצאת ממעגל הריצוי, להיות מוכן להתעמת עם הבריונות ללא מורא, ולדרוש יחס של כבוד הדדי לא רק ביחסים בינאישיים, אלא גם ודווקא במרחב הציבורי-פוליטי המשותף. משם יתחיל תיקון.

”
**השינוי הזה לא יקרה ללא החלטה עקרונית פנימית
ומושכלת של הימין בישראל לצאת ממעגל הריצוי,
להיות מוכן להתעמת עם הבריונות ללא מורא**

תיאטרון האבסורד ומצעד האיוולת גם יחד

אודי בן חמו

אנו עדים ככל הנראה לאחד הקמפיינים הצינניים, המושקעים והיעילים שנראו במחוזותינו.

בשנים הבאות עוד ילמדו על כך בחוגים לעיצוב תודעה. כותרת העלון הזה תהיה חלק מהסיליבוס שעניינו **כיצד מהתלים בציבור וגורמים לחלוצים ומסורים הראויים לכל שבח להתנצל על קיומם.**

מאיפה בכלל נתחיל בניתוח של הטירוף המוחלט הזה? איך חלק מציבור שמשלם מחיר כה יקר במלחמה, הרבה מעבר לחלקו היחסי באוכלוסייה, שמתנדב לכל יוזמה ונרתם לכל משימה - איך הוא מוכן למסגר את עצמו בנקיפת מצפון הזויה על כך שאינו מגיע לכיכר החטופים, או שאינו נושא סיכה צהובה? איך, למען השם? איך??
מתי כבר יתיישר הגב והציבור הזה יפסיק להתחנף, להתנצל ולהצטדק?

**המפגשים
ה'תמימים'
במרחב
הציבורי
מורידים
את מפלס
השכל
ומעצימים
מאוד את
בלוטות
הרגש**

א. הסיפור הזה מעיד על בעיה פסיכולוגית קשה של חלק מציבור יקר. זו לא רק תמימות. זו עבדות.

הרי לפני רגע חזרתם מהמילואים, או מבית העלמין; ממחלקת השיקום, מהאזכרה, מחסימת הסיוע ההומניטרי של צו 9, מקריאת תהילים משותפת או מימי העיבוד של המחלקה לאחר סבב המילואים הרביעי. אבל מה זה לעומת ענידת סיכה צהובה? חסרי רגישות שכמותכם.

ב. ההשתתפות ב'אירועי הסולידריות' הניטראליים לכאורה, שכאילו אינם חלק מהקשר, זו איוולת.

כל אירוע כזה רק מעלה את מחיר החטופים, מקשה על החזרתם ומוסיף משקל מיותר על כתפי הממשלה המנסה להוריד את המחיר בבזאר עם השטן. למה זה קשה להבנה?? אולי כי השכל קצת פחות עובד?

ג. המפגשים ה'תמימים' במרחב הציבורי מורידים את מפלס השכל ומעצימים מאוד את בלוטות הרגש. ויהיה לזה מחיר יקר.

כשמגיעים לקנות אוטו יד שניה מסוחר ממולח, כדאי מאוד שהילדים והאישה לא יצעקו: "אבא, תקנה נו, זה ממש מה שחיפשנו". גם אם הנושא והנותן יתנהל בקשיחות ספרטנית, הסוחר הממולח - בטח אם הוא רוצה שפל - כבר הבין עם מי יש לו עסק.

ד. "אבל זה מוריד מחיצות ומסייע לאחדות". נניח. לא ניכנס לזה כרגע. חוסר היכולת לראות את ההשלכות הרבות מעבר למפגש המקומי מעיד על נאיביות קיצונית ועיוורון. דומה הדבר לאדם שדואג היטב לחדרו הפרטי בטיטניק, חש שהוא פועל באצילות ממש, אך בפועל הוא מטביע את הספינה, או לפחות לא מסייע בהצלתה.

ה. **כיכר החטופים מייצגת מסר. היא לא שייכת לאו"ם.**

כך גם השלטים הצהובים והסיכה הצהובה על דש הבגד. וכל מי שאינו מצהיר בריש גלי על תביעת ניצחון ורק על ידי כך לשחרר חטופים על פי מסרי 'פורום תקוה' למשל, בעצם **מחזק את התפיסה הנגדית המהודהדת מכל פינה - 'עסקה בכל מחיר'.**

ו. רבנים ואנשי תורה אמורים להיות אנשים ששכל קר וצרוף מנחה אותם ושולט ברגש המתעתע. שכל, היודע לבתר בסכין מנתחים את השיקולים השונים וההכרחיים מבלי להיות מופעל על ידי רגשנות. 'ודל לא תהדר בריבו'.
מה קרה פה, שאנשים שאמורים להוביל באחריות את קהילותיהם מושכים אותם לעבר רגשנות-על-סטרואידים, וממילא לפגיעה בטווח הארוך בעם ישראל??
כבר שילמנו מחירים יקרים על עסקאות מופקרות. **בעת הזאת דרושים אנשים עם עצבים של ברזל, לא של קורי עכביש.**

ז. המחשבה התמימה (או היהירה) כאילו ניתן לשלוט במסרים, בהשפעות העקיפות, בהשלכות הרחבות, במסגור האירוע ועוד, **דומה למי שחושב שיוכל להשתלט על סוס פרא לאחר שיעור אחד ברכיבה וללא כל אמצעי הגנה וזהירות.** תודו - זה מאפיין חלקים מהציבור המסור והאידיאליסטי הזה.

ח. מדיניות ציבורית מתנהלת על פי מה שנתפס בציבור כלגיטימי. לעיתים, כשמנהיג רוצה לקדם מדיניות כלשהי, הוא פונה למעצבי דעה ולאנשים שזו מומחיותם. ככה קידמו את אוסלו, את הגירוש ואת עסקת שליט.
וזה מה שעושים גם עכשיו. לאן אתם חושבים שמופנים כל המשאבים האדירים שגויסו לכך?
ואם כל החלקים בחברה הישראלית - גם כאלה שמצופה מהם לייצג נחישות, חוסן ויציבות נפשית - נופלים, מה לנו כי נלין על נבחרי הציבור כשתגיע עסקה רעה ומופקרת?

ט. הקמפיין הזה מצליח מעל ומעבר למצופה משום שמי שמקדם אותו הם סוכני השפעה מתוך הציבור הדתי עצמו.

זהו הרגע שבו מי שמעוניין בעסקה בכל מחיר מחכך ידיו בהנאה צרופה.

לא רק שיתוף פעולה פסיבי והגעה לכיכר, אלא אפילו נקיפות מצפון ורגשות אשמה "כי לא אכפת לכם..."

מטורף לחלוטין!

כדאי להפנים: אם מישהו לא מקבל את העובדה שיש לך דרך אחרת לחשוב על חטופים/ זכויות אדם/ מערכת המשפט/ הכרעה צבאית וכו', ואונס אותך לחשוב רק על פי שיטתו - אין פה שום אחווה ואחדות. רק עבדות.

אתה מרצה אותו בכניעתך. אתה לא בן חורין. תתמודד.

י. בקשת סליחה

סליחה מ'פורום תקוה' וצביקה מור. סליחה ממשפחות שכולות שבניהם נהרגו כדי לאתר חטופים. סליחה מפצועי צה"ל שנפצעו עקב מאמצייהם במלחמה. סליחה ממשפחות שכולות שלא מצליחות להתמודד עם האובדן ואינן זוכות לחיבוק ראוי וסיוע. סליחה ממשפחות חטופים המנוצלות בציניות.

סליחה מראש הממשלה על חוסר יכולתנו לעמוד במבחן הזה ולתבוע ממך - כדי לסייע לך - גבורה עד הניצחון המוחלט.

סליחה מעם ישראל כולו.

זהו הרגע שבו מי שמעוניין בעסקה בכל מחיר מחכך ידיו בהנאה צרופה